

Vývojová psychologie

Kojenecké období 28 den – 1 rok

Výrazný tělesný vývoj (prudký růst – 76 cm, hmotnost cca 10 kg)

Kojenecké období

- Tělesný vývoj – růst kostry, není rovnoměrný (velká hlava, krátký krk, dlouhý trup, krátké končetiny)
- Psychický vývoj – nejdůležitější je rozvoj NS, vytváří se podmíněné spoje
- Na proces zrání navazuje proces vývoje a rozvoje

Kojenecké období

- Důležitá je raná zkušenost (plynulé, jednotné, promyšlené působení na dítě)
- Vždy máme na paměti individuální rozdíly dětí (dány vrozenými vlastnostmi CNS – typologií)
- Klíčový věk – významné kvalitativní změny (3 – 6 – 9 – 12 měsíc)

Kojenecké období

- Potřeby biologické, tvoří základ
- Spánek a bdění (nov. 20 hod. spánku, 1.r. 16 hod (noc + 2x den))
- Nasycení (nov. 6-7x denně, 5 měs. 5x denně), doprovázeno emocionálními projevy, aktivitou dítěte – sání složitý výkon pro dítě

Kojenecké období

- Čistoty – vyprazdňování, přebalování, koupání
- Tepla – nutná vnější opatření, oblékání, vytápění
- Ochrana před bolestí

Kojenecké období

Potřeby psychické:

Lásky

Jistoty

Bezpečí

Podnětů

Učení

Kojenecké období

- Emocionální vývoj
- Kladné emoce – dobrá nálada, spokojenost, radost
- Záporné emoce – žárlivost, strach, hněv
- Úsměv - 6-8 týden, odpověď na úsměv dospělého
- Úsměv – 4 měsíce, hlasitý (škádlivky, dotyk)

Kojenecké období

- Specifické pouto – 6 měsíc, známý obličej
- - 7 měsíc stabilní osoba
- - 12 měsíc sociální kont.
- Lítost – po 6 měsíci
- Strach – od 6 měsíce (odloučení od matky)
- Žárlivost – 9 – 12 měsíc
- Pláč – hladu, bolesti, strachu (při uklidnění je důl. kvalita sociálního vztahu a ne pouhé nakrmení....)

Kojenecké období

- Separace (6měsíců – 3.roky), přítomnost matky při hospitalizaci
- Vývoj socializace: = vrůstání do společnosti
- Mikroskupina – rodiče
- Dítě není sociálně bezmocné (signalizační prostředky má hned po narození)
- Emocionální komunikace
- Nezprostředkovaný emocionální stav

Kojenecké období

- ↖ Poznávací procesy:
- ↖ Zdokonalují se jednotl. analyzátory (mění se dominance)
- ↖ Barevné vnímání od 4 měsíce
- ↖ Myšlení = praktické v činnosti
- ↖ Paměť = znovupoznání (lahev – krmení)
- ↖ Pozornost = novým věcem
- ↖ Řeč = předřečové stádium ou, gr,
- ↖ porozumění slov od dospělého
- ↖ tvoření slov ma-ma, ba-ba

Vývoj motoriky - kojenec

- ☆ Hrubá motorika – individ. Charakter
- ☆ Zákon cefalokaudálního vývoje
- ☆ Zákon centrálně periferního směru (velké svaly – drobné svaly)
- ☆ Převrací se ze zad na bok, na břicho, z břicha na záda, plazí se, leze, posadí se, poklekne, postaví se, chodí samo
- ☆

Jemná motorika

- Týká se ruky dítěte, umožňuje manipulaci s předměty, úchop
- Cefalokaudální pravidlo
- Pravidlo palmárního = prvotního uchopení předmětu dlaní (palmární úchop, opozice palce, klešťový úchop)

Jemná motorika

- 1 – 3 MĚS, PROHLÍŽENÍ RUKOU
- 4 MĚS ZÁMĚRNÉ UCHOPOVÁNÍ, ROVNOCENNÉ KONČ.
- 5-6 MĚS DLAŇOVÉ UCHOPOVÁNÍ, VYUŽÍVÁ 4 PRSTY
- 7-8 MĚS OPOZICE PALCE!, ZAČÁTEK MANIPUL. HRY
- 9 MĚS KLEŠŤOVÉ UCHOPOVÁNÍ, MEZI PALCEM A UKAZOVÁKEM
- Důležitá aktivita, praxe s přiměřenými předměty

Výchovné problémy a zlozvyky koj. věku

- Prodloužené usínání
- Cumláni prstů
(nesprávné krmení,
nedostatek sociálních
kontaktů)
- Nadměrná plačtivost
(vynucení přítomnosti
dosp.)
- Zlozvyky u jídla
- Kývání dítěte („na
čtyřech“)
fyziologické=příprava na
lezení
zlozvyk=nedostatek
aktivity

Batolečí období

- Mladší batolečí období
- Starší batolečí období
- Charakteristika období:
- Důležité funkce – chůze = osamostatnění a řeč=dorozumívání

Tělesný vývoj:

Zpomalení oproti koj.

Velká fontanela 18 měs
uzávěr

Chrup mléčný 20 zubů

Hmotnost 0 1-2kg ročně

Výška 0 10 cm/6-8cm

Batole

- Spánek, bdění
- Krmení, stolování
- Kontrola vyprazdňování (1 rok vysazovat na nočník, 2 roky samo si řekne)
- Oblékání
- Návyky
- City:
- Vývoj sebeuvědomování
- Diferencované city (kladné, záporné)
- Zklamání (pláč, hněv, žárlivost)
- Sociální vazba s dosp. má význam pro rozvoj řeči a sebeuvědomění

Vlastnosti dětských citů

- Krátkodobé, reaguje na podněty pro dosp. nevýznamné
- Přechodný ráz – přechází ze smíchu do pláče
- Výrazně se projevují navenek
- Ovlivnitelné- přenosné
- Rozmanité, jeden cit vyvolá různé reakce

Podmínky zdravého sebevědomí

- JÁ (2r.)
- Důl.moment hledání místa ve spol., pomoc dospělého
- Uspokojit samostatnou aktivitu (pomoc-odnést..)
- Nechat dítě uplatnit svoji vůli (chce pokračovat, jiné děti již ne)

Poznávací procesy

Vnímání probíhá v procesu činnosti

Souvisí s myšlením a řečí

Největší význam zrak a sluch

Charakteristika období je koordinace zraku a pohybu
ruky = dominantní činnost = manipulace s předměty

Poznávací procesy

- Jednotlivé receptory spolupracují
- Vývoj schopnosti vnímat třetí rozměr=hloubku
- Manipulace s předměty mu umožňuje získat přesnější informace o vlastnostech předmětů
- Dítě si začíná uvědomovat rozdíly a podobnost (jablko, míč...)

Poznávací procesy

- Pozornost, velmi krátká, mimovolná
- Výchovou rozvoj ustálení pozornosti
- Vysoká citlivost na rušivé podněty
- Ovlivnění: zdrav.stav, neuspokojené biolog.potřeby, nevyhovující prostředí, hodně hraček, nepřiměřené nároky

Poznávací procesy

- Paměť- je mimovolná
- Zážitky si zapamatuje několik týdnů, měsíců, významné celý život
- Představivost- na základě zkušeností
- Projevuje se při hře
- Při kresbě
- Předměty mají jiný význam (židle je auto)

Poznávací procesy

Myšlení a řeč (dříve rozvoj myšlení)

Význam má poznávací funkce

CO JE TO ? TYPICKÁ OTÁZKA

Poznávací procesy

- Myšlení **praktické**
- Myšlení **pojmové**, myšlenka se promítá do slov a myšlení probíhá nahlas „Lucinka udělá.....“ myšlení **monologující**
- **Řeč** – pasivní, aktivní
- **Aktivní řeč- stádia**
- **Stádium slova (18-21 měs, táta-máma)**
- **Stádium autonomní řeči (koko, haf)**

Poznávací procesy

- Stádium věty (18-24 měs, hají, dá, dej to ham)
- Fyziologická patlavost
- Převažují podstatná jména (18 m 20-30 slov, 24 m 300 slov)
- Slovesa až po 2 roce
- Nerozlišují rody (babičkovi, dědečkovi)

Hrubá motorika

- Rozvoj vzpřímeného stoje (konec 1r. vratký, 15m jistý, předklon, 18m na špičky, do výponu, sílí svalstvo nohou)
- Lezení
- Chůze po schodech
- Vývoj běhu
- Vývoj skoku
- Házení a chytání

Jemná motorika

- Vývoj pohybů ruky
  - Zdokonalení klešťového úchopu
  - Uchopení předmětu v pohybu
  - Vzdůstá přesnost prstů
  - Používá hrníčku na pití
  - Používá lžičku
- 15m 2 kostky na sebe
18m 3 kostky na sebe
13m čmárání, tužka v dlani
21m 5 kostek na sebe
24m 6 kostek na sebe

Starší batole

- Sebevědomí, vzdorovitost, uvědomění „JÁ“
- Negativismus asi do 14 měsíce
- Pozitivní stránka = pomocí vůle se učí správnému a přiměřenému rozhodování
- Časová orientace
- Omezení na krátké časové úseky (teď, hned)
- Myšlení – zobecňování
- Egocentrické převládá